Tarifni sistem u Srbiji – obračunski elementi

1) obračunska snaga (kW) - najveća preuzeta snaga u odgovarajućem periodu;

♦ za kupce na VN, SN i NN utvrđuje se merenjem vršnog opterećenja
(tj. najveće prosečne 15-minutne snage postignute u toku mesečnog obračunskog perioda i u doba primene višeg tarifnog stava)

♦ za kupce iz kategorije "široka potrošnja", do 1.7.2003. računata kao:

* P_{obr} = 1,5 kW , za potrošače koji nemaju ugrađene uređaje za ograničenje snage (struje),
* $P_{obr} = 1,5 + 0,22 \cdot I_n$, (u kW) , za monofazne potrošače sa ovim uređajima $I_n \geq 25$ A
* $P_{obr} = 1,5 + 0,66 \cdot I_n$, (u kW) , za trofazne potrošače sa uređajima $I_n \geq 25$ A
* $P_{obr} = 1,5 + 0,22 \cdot I_n - 5,5$ (kW) , za monofazne potrošače sa uređajima $I_n < 25$ A
* $P_{obr} = 1,5 + 0,66 \cdot I_n - 5,5$ (kW) , za trofazne potrošače sa uređajima $I_n < 25$ A .

♦ za sve kupce iz kategorije "široka potrošnja" od 1.7.2003. do 1.3.2008. usvojena 2,16 kW, osim ako sam kupac sa "limitatorom" ne zatraži da mu on bude obračunsko sredstvo; tada se obračunska snaga kod ovih kupaca određivala prema formulama:

* $P_{obr} = 2,16 + 0,22 \cdot I_n$, (u kW) , za monofazne potrošače sa ovim uređajima $I_n \geq 25$ A
* $P_{obr} = 2,16 + 0,66 \cdot I_n$, (u kW) , za trofazne potrošače sa uređajima $I_n \geq 25$ A
* $P_{obr} = 2,16 + 0,22 \cdot I_n - 6,16$ (kW) , za monofazne potrošače sa uređajima $I_n < 25$ A
* $P_{obr} = 2,16 + 0,66 \cdot I_n - 6,16$ (kW) , za trofazne potrošače sa uređajima $I_n < 25$ A .

♦ od 1.3.2008. obračunska snaga se za kupce iz kategorije "široka potrošnja" određuje prema njihovoj odobrenoj najvećoj jednovremenoj snazi kupca, P_{jm}, i to:

* P_{obr} = 5,75 kW , za monofazne kupce;
* P_{obr} = 6,9 kW , za trofazne kupce sa P_{jm} = 11,04 do 17,25 kW i koji troše do 350 kWh;
* P_{obr} = 11,04 kW , za trofazne kupce sa P_{jm} = 11,04 do 17,25 kW i koji troše preko 350 kWh;
* $P_{obr} = P_{jm}$, za trofazne kupce sa elektroenergetskom saglasnošću (odobrenjem za priključenje), u kojoj je definisana $P_{jm} < 11,04$ kW ili $> P_{jm}$ 17,25 kW;
* P_{obr} [kW] = $0,23 \cdot I_n$, za monofaznog kupca kod koga je, na njegov zahtev, ugrađen automatski osigurač manje naznačene struje, I_n;
* P_{obr} [kW] = $0,69 \cdot I_n$, za trofaznog kupca kod koga su, na njihov zahtev, ugrađeni automatski osigurači manje naznačene struje, I_n , po fazi;

2) aktivna energija (kWh) - utvrđuje se merenjem kod svih potrošača

3) reaktivna energija (kvarh) - utvrđuje se merenjem kod potrošača na VN, SN i NN

4) naknada za merno mesto (fiksni deo): 88,62 din. od 1.3.2008; **95,83 din. od 1.8.2008.**

Plaća se za svako merno mesto, odnosno brojilo (merilo). Pokriva troškove koji nastaju pri poslovima zaključivanja ugovora, izrade obračuna, štampanja i slanja računa.

Dozvoljena literatura (formule i tabele) za izradu računskih zadataka iz prodaje električne energije

Tarifni sistem u Srbiji od 2007. godine ; tarifni stavovi = cenovnik za prodaju el.energije

A – Tarifni stavovi za utrošenu električnu energiju **od 15.5.2007. do 1.3.2008.**

Tabela A.1 Cenovnik (u din, bez PDV) za kupce na VN, SN i NN i JO (2007/08.)

	Za aktivnu energiju		Za reaktivnu	Za
Kategorija potrošnje	VT	NT	energiju	snagu
Potrošnja na visokom naponu	2,46	0,82	0,28	446,99
Potrošnja na srednjem naponu	2,46	0,82	0,28	446,99
Potrošnja na niskom naponu	2,89	0,97	0,83	546,48
Javno osvetljenje	3,70	-	-	-

Tabela A.2 Cenovnik (u din, bez PDV) za kupce u kategoriji "široka potrošnja" (2007/08.)

	Za energiju									
	zelena zona			plava			crvena zona			Za
Grupa potrošača	VT	NT	JT	VT	NT	JT	VT	NT	JT	snagu
sa limitatorom	3,17	0,79	2,78	4,54	1,14	3,98	8,97	2,24	7,84	87,29
bez limitatora	3,81	0,95	3,33	5,45	1,37	4,77	10,76	2,69	9,42	87,29
upravlj.potr.sa limit.	3,17	0,79	0,79	3,63	0,91	1,14	7,18	1,79	2,24	87,29
upravlj.potr.bez lim.	3,81	0,95	0,95	4,37	1,08	1,37	8,61	2,16	2,69	87,29

svetleće reklame	4,77

- upravljana potrošnja sa posebnim merenjem (DUT)

VT - viši dnevni tarfini stav, NT - niži dnevni tarifni stav, JT - jednotarifno merenje

Zone (za 30 dana potrošnje): zelena: ≤ 350 kWh; plava: 350-1600 kWh; crvena: > 1600 kWh

B – Tarifni stavovi za utrošenu električnu energiju **od 1.3.2008. do 1.8.2008.**

Tabela B.1 Cenovnik (u din, bez PDV) za kupce na VN, SN i NN i JO (2008.)

	Za aktivnu energiju		Za reaktivnu	Za
Kategorija potrošnje	VT	NT	energiju	snagu
Potrošnja na visokom naponu	2,895	0,965	0,125	365,382
Potrošnja na srednjem naponu	3,186	1,062	0,263	438,458
Potrošnja na niskom naponu	4,197	1,399	0,575	529,804
Javno osvetljenje	4,007	-	-	-

Tabela B.2 Cenovnik (u din, bez PDV) za za kupce u kategoriji "široka potrošnja" (2008.)

	Za energiju									
	zelena zona			plava			crvena zona			Za
Grupa potrošača	VT	NT	JT	VT	NT	JT	VT	NT	JT	snagu
sa/bez limitatora	**3,612**	**0,903**	**3,161**	**5,418**	**1,355**	**4,741**	**10,836**	**2,709**	**9,482**	**23,750**
upravlj.potrošnja	**3,612**	**0,903**	**0,903**	**4,605**	**1,151**	**1,355**	**9,211**	**2,303**	**2,709**	**23,750**

svetleće reklame	**6,011**

- upravljana potrošnja sa posebnim merenjem (DUT)

Prekomerno preuzeta snaga tarifira se u odnosu 2:1 prema tarifi obračunske snage.
Prekomerno preuzeta reaktivna en. (cosφ<0,95) tarifira se u odnosu 2:1 prema reaktivnoj energiji.

C – Tarifni stavovi za utrošenu električnu energiju **od 1.8.2008.**

Tabela C.1 Cenovnik (u din, bez PDV) za kupce na VN, SN i NN i JO (2008/09.)

	Za aktivnu energiju		Za reaktivnu energiju	Za snagu
Kategorija potrošnje	VT	NT		
Potrošnja na visokom naponu	3,105	1,035	0,135	397,042
Potrošnja na srednjem naponu	3,416	1,139	0,284	476,450
Potrošnja na niskom naponu	4,502	1,501	0,621	575,711
Javno osvetljenje	4,374	-	-	-

Tabela C.2 Cenovnik (u din, bez PDV) za za kupce u kategoriji "široka potrošnja" (2008/09.)

	Za energiju									
	zelena zona			plava			crvena zona			Za snagu
Grupa potrošača	VT	NT	JT	VT	NT	JT	VT	NT	JT	
sa/bez limitatora	**3,936**	**0,984**	**3,444**	**5,904**	**1,476**	**5,166**	**11,808**	**2,952**	**10,332**	**25,808**
upravlj.potrošnja	**3,936**	**0,984**	**0,984**	**5,018**	**1,255**	**1,476**	**10,037**	**2,509**	**2,952**	**25,808**

svetleće reklame	**6,561**
javna rasveta	**4,374**

- upravljana potrošnja sa posebnim merenjem (DUT)

Prekomerno preuzeta snaga tarifira se u odnosu 2:1 prema tarifi obračunske snage.
Prekomerno preuzeta reaktivna en. ($\cos\varphi<0,95$) tarifira se u odnosu 2:1 prema reaktivnoj energiji.